

Η ΥΠΟ ΤΟΥ ΡΙΧΑΡΔΟΥ ΟΡΣΙΝΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ

Ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι ¹ ἔγεινεν ἤδη λόγος περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ παλατινοῦ κόμιστος Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου Ῥιχάρδου Ὀρσίνη παραχωρήσεως τῆς Ἰθάκης εἰς τὸν υἱὸν Ἰωάννην ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου αὐτοῦ μετὰ Μαρίας τῆς θυγατρὸς τοῦ δεσπότητος τῆς Ἡπείρου Νικηφόρου. Καὶ τὸ μὲν κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Π. Χιώτου ² ἐλληνιστὶ συντεταγμένον παραχωρητήριον ἔγγραφον, τὸ φέρον καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ κόμιστος, δὲν εὐρέθη κατὰ τὰ ὑφ' ἡμῶν σημειωθέντα ἐν τῷ δημοσίῳ ἀρχεῖῳ Νεαπόλεως, ὅπου ἀπέκειτό ποτε κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ζακυνθίου ιστορικοῦ. Ἄλλ' ἀντ' αὐτοῦ ἀνεκοινώθη ἡμῖν ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ αὐτοῦ ἀρχεῖου ἕτερον ἔγγραφον ἀποκείμενον ἐν αὐτῷ καὶ μνημονεθὸν τοῦ εἰρημένου ἐλληνικοῦ ἐγγράφου ³. Εἶνε δὲ τὸ ἔγγραφον τοῦτο λατινιστὶ συντεταγμένον καὶ ἐκδεδομένον ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ Ἀνδηγαυοῦ βασιλέως Νεαπόλεως Καρόλου Β' τῇ 31 Ἰανουαρίου 1298, καὶ ἀπευθύνεται Principi Achaye. Regni Sicilie Commestabulo. Εἶνε δὲ οὗτος ὁ κοντόσταυλος τοῦ βασιλείου τῆς Σικελίας Φλωρέντιος ὁ Ἀνώνικος, ὅστις ὡς σύζυγος τῆς Ἰσαβέλλης Βιλλαρδουίνης ἦτο ἡγεμῶν τῆς Ἀχαΐας, ἀναγνωρίζων τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ Καρόλου Β' καὶ ὢν αὐτὸς ἐπικυρίαρχος τῶν παλατινῶν κομῆτων Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου. Ὡς τοιοῦτον δὲ παρορμαῖ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως νὰ ἐπέμψῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς δοθείσης ὑπὸ τοῦ Ῥιχάρδου Ὀρσίνη ὑποσχέσεως, ἣτις δὲν εἶχεν ἐκτελεσθῆ μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου. Ἀνεφέρετο δὲ αὕτη εἰς τὴν παραχώρησιν

¹ Τόμ. Γ', 1913, σ. 492 κ. ε.

² Ἱστορία τῶν Ἰονίων νήσων Τόμ. Γ' σ. 21.

³ Registri Angloini vol. 75. Karolus II 1294 96 φ. 276°.

εἰς τὸν υἱὸν τῆς Ἰθάκης ἢ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ κάστρου Coronī. Καὶ ὁ μὲν Hopf ¹ γράφει Koronus, ἐξ οὗ κατὰ παραδρομὴν τὸ ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι ² γραφέν Κυρανοῦς. Ὁ δὲ Ῥωμανὸς ³ λέγει Κορωνὸν καὶ σημειώνει αἴτιως ἐστὶν ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ὁμώνυμος περιοχὴ τῆς Κεφαλληνίας ἢ κατ' ἐναλλαγὴν ἀριθμοῦ τὴν σήμερον ὀνομαζομένην περιοχὴ τῶν Κορωνῶν».

Ἔχει δὲ τὸ περισπούδαστον τοῦτο ἔγγραφο, ἐν τῶν ὀλιγίστων ἀναφερομένων εἰς τὴν Ἰθάκην, περὶ ἧς σπανιώταται εἶνε αἱ κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας εἰδήσεις, ὡς ἐξῆς·

Pro domina despina et eius filia.

Scriptum est principi achaye Regni Sicilie Comestabulo dilecto Consanguineo et fideli suo. gratiam suam et bonam voluntatem. Pro parte Magnifice mulieris domine Anne Cominine ducisse despine consortis Magnifici viri domini Nichifori Cominini ducis despoti et Marie filie eorundem nostre nuper fuit expositum Maiestati, quod nobilis vir Riccardus comes palacij Cefalonie et Jacinti dominus post celebratum matrimonium Inter Johannem militem filius (sic) eiusdem Comitum dilectum familiarem nostrum et predictam Mariam filiam despoti et despine predictorum. Comes idem promisit ac suo sacramento firmavit tradere et assignare vel assignari facere dicto Johanni filio suo et eidem Marie nurui sue quodcumque ex hijs duobus eligerent atque vellent videlicet sive vellent Castrum coronī cum territorio suo sive vellent insulam yta-cij cum Juribus et pertinentijs suis. et nichilominus tradere eidem nurui sue in manus eius quicquid inveniretur de dote eius sive in ornatu sive in pannis sive in animalibus et quicquid inveniretur a parvo usque ad magnum. sicut in privilegijs scriptis in greco sigillis eiusdem comitis mu-

¹ Geschichte Griechenlands in τῇ Allgemeine Encyclopädie von Ersch καὶ Gruber Τόμ. 85, σ. 354.

² Ἐνθ' ἀν. σ. 498.

³ Γρατιανὸς Ζωρίζης, Ἐν Ἀθήναις, σ. 165.

nitis apercius asserunt contineri. Verum quia idem Comes per easdem despinam et eius fillam pluries sicut asserunt requisitus promissiones huiusmodi dietis filio et nurui suis adimplere recusat et propterea supplicatum fuerit eis super hoc de oportuno Remedio provideri fidelitati vestre committimus et mandamus quatenus partibus ad vestram presentiam convocatis si vobis constiterit de premissis faciatis exponentibus ipsis exinde debite ac celeris Justitie complementum ut super hoc iuste querele materia non supersit et ad nostram propterea recurrere iterum presentiam non cogantur. Datum Rome per Magistros Rationales Magne Curie nostre anno domini M^o.CC^o.XCV^o. die ultimo Januarij. VIIIe. Inditionis. Regnorum nostrorum anno XJ^o.
